

ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์)
ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน
THE PRIORITY NEEDS OF MANAGEMENT OF SAIMAI SCHOOL (DHASSANAROM
ANUSORN) BASED ON THE CONCEPT OF FAMILY- SCHOOL PARTNERSHIPS

เกศินี ฉัตรเที่ยง | Kesinee Chattiang¹
ธีรภัทร คุโลภาส | Dhirapat Kulophas²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ประชากร คือ โรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) โดยการศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลโดยเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหาร จำนวน 5 คน 2) ครูผู้สอน จำนวน 95 คน 3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 15 คน และ 4) คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 12 คน รวมจำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นมีลักษณะส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.046$) สภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.471$) 2) ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน โดยมีข้อบ่งชี้ด้านการบริหารโรงเรียนมีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ การประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.111$) โดย การปกป้องสิทธิของเด็กมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.122$) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($PNI_{modified} = 0.107$) โดยการแบ่งปันพลัง มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified} = 0.128$) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 ได้แก่ การวางแผน ($PNI_{modified} = 0.097$) โดยการทำงานร่วมกับชุมชน ($PNI_{modified} = 0.122$) ความต้องการจำเป็นสูงสุด ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การแบ่งปันพลัง ($PNI_{modified} = 0.109$) และการทำงานร่วมกับชุมชน ($PNI_{modified} = 0.109$)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การบริหารโรงเรียน, ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน

¹ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (นิสิต / คณะครุศาสตร์ / จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / Kesinee_ch@hotmail.com)

² จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อาจารย์ / คณะครุศาสตร์ / จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย / Dhirapat.k@gmail.com)

Abstract

The purpose of this research was, first, to determine the presence and the desirable of school management of Saimai School (Dhassanarom Anusorn) based on the concept of family school partnerships; second, to study the priority needs of the school management of Saimai School (Dhassanarom Anusorn) based on the concept of family-school partnerships. The research population was Saimai School (Dhassanarom Anusorn) and the sample used in research was obtained by purposive sampling. There were 127 informants from 4 groups consisting of 5 school administrators, 95 teachers, 15 basic education committee members, and 12 parent network committee members. The research instrument used in this study was a five-level rating scaled questionnaire. The data was analysed and presented in form of frequency distribution, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Modified Priority Need Index (PNI_{modified}).

The research results were as follows: First, both the overall presence and desirable state of school management of Saimai School (Dhassanarom Anusorn) based on the concept of family - school partnerships were at a high level ($\bar{X}$ = 4.061 and 4.471 respectively). Second, the priority needs of the school management of Saimai school (Dhassanarom Anusorn) based on the concept of family school partnerships, sorted from highest to lowest were as follows: the highest was evaluating (PNI modified = 0.111) with the highest priority need on Speaking Up for Every Child (PNI modified = 0.122), implementing (PNI modified = 0.107) with the highest priority need on Sharing Power (PNI_{modified} = 0.128), and planning (PNI_{modified} = 0.097) with the highest priority need on Collaborating with Community (PNI_{modified} = 0.122), the priority needs of family school partnerships Sharing Power (PNI_{modified} = 0.109) and Collaborating with Community (PNI_{modified} = 0.109)

Keywords: the priority needs, school management, family-school partnerships

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์สังคมสูงวัย ส่งผลให้ทุกประเทศทั่วโลก กำหนดทิศทางการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้มีทักษะและสมรรถนะระดับสูง มีความสามารถ เฉพาะทางมากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ดังที่ปรากฏในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ด้านการพัฒนาและ เสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และ มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561) ดังนั้น การเตรียมความพร้อม ให้เด็กและเยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างมีคุณภาพจำเป็นอย่างยิ่งต้องได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ ด้านสังคม และสติปัญญา เพื่อสนองต่อวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศให้เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน หากจะมองถึง ความก้าวหน้าของประเทศชาติในอนาคตสิ่งสำคัญที่ต้องบอกว่าเป็น "หัวใจ" ของการพัฒนาคือการสร้างเด็ก และเยาวชนของชาติวันนี้ให้มีคุณภาพเพื่อโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า อันจะเป็นการเตรียมความพร้อม ในการวางรากฐานของประเทศไทยให้เกิดความมั่นคงที่จะก้าวไปสู่การพัฒนานั่นเอง (สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ, 2554)

โรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนและผลิตกำลังคนให้มีศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาประเทศ ให้สามารถแข่งขันด้านเศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี กับนานาประเทศได้ความคาดหวังด้านการศึกษาของคนไทย และสังคมไทย คือ ต้องการให้สถานศึกษามีคุณภาพทั่วแผ่นดินไทย เป็นสถานศึกษาที่ให้บริการทางการศึกษา

ที่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ และประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ มีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (อำรุง จันทวานิช, 2547) โรงเรียนจึงเป็น สถาบันทางสังคมที่ได้รับมอบหมาย ให้มีหน้าที่สร้างและพัฒนาคน ให้เป็นมนุษย์ที่ดีมีคุณภาพมีจิตใจเมตตา กรุณา รัก และเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ มีความคิดที่จะสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามในสังคม สามารถพึ่งตนเอง และเป็นที่พักพิงของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

การสนับสนุนบทบาทครอบครัวและผู้ปกครองในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ที่ผลักดัน แนวทางการดำเนินการอบรมเลี้ยงดูเด็กเยาวชนอย่างมีคุณภาพระหว่างครูและผู้ปกครองจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และควรสร้างความเข้าใจที่ตรงกันตั้งแต่แรกเริ่ม เช่น การทำข้อตกลงที่ชัดเจนในบทบาทของผู้ปกครองที่จะต้องให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน มีการเข้าอบรมเรื่องวิธีการอบรมที่เหมาะสม ฝึติดิตตาม และให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เพื่อหาทางช่วยเหลือแก้ปัญหาและการขัดเกลาพฤติกรรมทางสังคมของบุตรหลาน ร่วมกับคุณครูอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษาที่เน้นความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับผู้ปกครองที่ประสบความสำเร็จ คือ การริเริ่มโครงการ Head Start ในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 1965 เพื่อศึกษาวิจัยและให้การส่งเสริม พัฒนาการทางด้านวิชาการและสุขภาพทางจิตใจของเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะยากจน อายุตั้งแต่ 3-5 ขวบ โดยจะมุ่งเน้นการเรียนรู้ด้านวิชาการ ควบคุมปัจจัยของครอบครัวซึ่งส่งผลต่อการพัฒนามุมมองและศักยภาพของเด็กให้ยั่งยืนต่อไปได้ โดยผลการวิจัยเมื่อผ่านไป 10 ปี พบว่าเด็กมีพัฒนาการด้านวิชาการและพฤติกรรมโดยเฉลี่ย ที่ดียิ่งขึ้น และสามารถเข้าศึกษาในระดับชั้นมหาวิทยาลัยรวมทั้งมีการประกอบอาชีพที่ดีและมั่นคงมากกว่าพ่อแม่ ของตน ผลการวิจัยดังกล่าว สะท้อนถึงบทบาทการอบรมเลี้ยงดูและการถ่ายทอดทางสังคมจากครอบครัว ก็เป็นส่วนที่สำคัญไม่แพ้กัน ในการจะพัฒนาส่งเสริมวิชาการหรือการศึกษาให้มีคุณภาพ รวมทั้งศักยภาพในตัวเด็ก ดังนั้น หากโรงเรียนต้องการจะพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น โรงเรียนจึงควรพัฒนาทั้งทักษะความรู้ควบคู่ ทัศนคติและจิตใจที่ใฝ่ดี ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาสภาพแวดล้อมที่สำคัญของเด็กพร้อมกับครอบครัวไปด้วยกัน (กนกวรรณ สุภาราญ, 2563)

การบริหารงานโรงเรียนโดยนำความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนเป็นการเปิดโอกาสให้ ครอบครัวมีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนในงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อพัฒนา ศักยภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนในประเทศที่มีระบบการศึกษาที่ดีได้ตระหนักถึงความสำคัญของการ มีส่วนร่วมและความร่วมมือของครอบครัวกับโรงเรียน ในประเทศสิงคโปร์ได้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม ต่อการพัฒนาเชิงองค์กรของเด็กเป็นอย่างมาก โดยมีงานวิจัยต่อยอดเชิงนโยบายเกี่ยวกับบทบาทของการมีส่วนร่วม ของครอบครัวกับการศึกษา ในสก๊อตแลนด์ให้ความสำคัญกับการทำงานระหว่างโรงเรียนและครอบครัว เป็นอย่างมากถึงกับบรรจุการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parental Engagement) เป็น 1 ใน 6 ขององค์กร การขับเคลื่อนการศึกษา (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2562) ในสหรัฐอเมริกาได้ยืนยัน อย่างหนักแน่นว่ากระบวนการความเป็นหุ้นส่วนของครอบครัวและโรงเรียนนั้นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างยิ่ง ต่อการพยากรณ์ความสำเร็จด้านการศึกษาและคุณภาพของการดำรงชีวิตของเด็ก ๆ สมาคมครูผู้ปกครองแห่งชาติ ของประเทศสหรัฐอเมริกา ทำงานเพื่อพัฒนาชีวิตของเด็กทุกคนในด้านการศึกษาสุขภาพและความปลอดภัย มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวกับโรงเรียนโดยได้กำหนดมาตรฐานระดับชาติด้านความเป็นหุ้นส่วน ระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน (National Standards for Family- School Partnerships) ไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การต้อนรับทุกครอบครัวสู่ชุมชนโรงเรียน (Welcome All Family) 2) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Communicating Effectively) 3) การสนับสนุนความสำเร็จของผู้เรียน (Supporting Student Success) 4) การปกป้องสิทธิเด็กทุกคน (Speaking Up for Every Child) 5) การแบ่งปันพลัง (Sharing Power) และ 6) การทำงานร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community) PTA ในปัจจุบันเป็นเครือข่ายของครอบครัว

นักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้นำทางธุรกิจและชุมชนหลายล้านคนที่อุทิศตนเพื่อความสำเร็จทางการศึกษาของเด็ก ๆ (National Parent Teacher Association [NPTA] ,2008)

ดังนั้นการนำหลักการความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนมาปรับใช้ในโรงเรียนสายใหม่ (ทัสนารมย์อนุสรณ์) สำนักงานเขตสายไหม สังกัดกรุงเทพมหานคร จำเป็นต้องพิจารณากระบวนการบริหารโรงเรียนทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน แนวทางและขั้นตอนการดำเนินงานไว้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อความเป็นระบบสำหรับให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติงาน เพื่อให้งานนั้นดำเนินการบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้บริหารจึงต้องนำกระบวนการบริหาร 3 ขั้นตอน PIE Model ได้แก่ 1) การวางแผน (Planning) 2) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (Implementation) 3) การประเมินผล (Evaluation) (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2000) สอดคล้องกับ จุดที่ควรพัฒนาที่ปรากฏในรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report: SAR) ของโรงเรียนสายใหม่ (ทัสนารมย์อนุสรณ์) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ประจำปี 2562 ในมาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและจัดการของผู้บริหารควรมีการจัดการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมให้มากขึ้นที่ระบุว่าโรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน และควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความเข้มแข็งมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษาและขับเคลื่อนคุณภาพการจัดการศึกษา

การศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายใหม่ (ทัสนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน โรงเรียน ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางการศึกษาต่อไป ผู้วิจัยจึงสนใจดำเนินการวิจัยเพื่อให้ทราบถึงความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายใหม่ (ทัสนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ผลที่ได้จากการวิจัยยังเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน

การทบทวนวรรณกรรม

ความเป็นหุ้นส่วนทางการศึกษาเป็นการมีส่วนร่วมในระดับที่สูงและมีความเกี่ยวข้องกับผูกพันทางจิตใจที่เชื่อมโยงการกระทำและแสดงความรับผิดชอบร่วมกัน ปัจจุบันแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนทางการศึกษาได้รับการตระหนักเห็นความสำคัญในหลายประเทศ โดยประเทศที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษารัฐบาลส่งเสริมให้ความเป็นหุ้นส่วนทางการศึกษาของครอบครัวและโรงเรียนได้รับการนำสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน ในบางประเทศมีการกำหนดเป็นกฎหมาย บางประเทศเป็นการกำหนดเป็นแนวปฏิบัติ นโยบายรัฐบาลทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความเป็นหุ้นส่วนกับครอบครัวได้มากขึ้น (พร้อมพิไล บัวสุวรรณ 2554) ในสหรัฐอเมริกา National Parent Teacher Association (NPTA) ซึ่งเป็นองค์กรไม่แสวงหาผลกำไรที่ตั้งอยู่ในเมืองอเล็กซานเดรียรัฐเวอร์จิเนียเป็นองค์กรอาสาสมัครที่ใหญ่และเก่าแก่ที่สุด ซึ่งทำงานด้านเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะโรงเรียนประถมและมัธยมของรัฐและเอกชน คู่มือการประเมินมาตรฐานแห่งชาติได้รับการพัฒนาขึ้นโดยมีคำแนะนำและการสนับสนุนของผู้นำและผู้ปฏิบัติงานหลายคนในด้านครอบครัว การมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นระดับรัฐและระดับชาติ รวมถึงการกำหนดรูปแบบความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนโดยมีคู่มือการประเมินมาตรฐานแห่งชาติได้รับการพัฒนาขึ้นด้วยคำแนะนำและการสนับสนุนของผู้นำและผู้ปฏิบัติงานหลายคนในด้านครอบครัว การมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นระดับรัฐและระดับชาติ โดย Joyce L. Epstein จาก Center on School, Family, and Community Partnerships at John Hopkins University ผู้วิจัยคิดค้นรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 6 ประเภท “Epstein's six types model of parent involvement” ซึ่งเป็นผู้พัฒนาวารสารฐานความร่วมมือด้านโรงเรียนครอบครัวและชุมชนที่เป็นรากฐานของมาตรฐานแห่งชาติของ PTA National Standards for Family-school Partnerships โดยแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัว

กับโรงเรียนประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1. การต้อนรับทุกครอบครัวสู่ชุมชน (Welcome All Family) การที่เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนยินดีให้ครอบครัวเป็นผู้มีส่วนร่วมในชีวิตของโรงเรียนและเชื่อมโยงถึงกันต่อเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนและสิ่งที่นักเรียนกำลังเรียนรู้และทำในชั้นเรียน 2. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Communicating Effectively) การที่เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนสื่อสารกับครอบครัวเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีความหมายสม่ำเสมอและสองทาง 3. การสนับสนุนความสำเร็จของผู้เรียน (Supporting Student Success) การที่เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนและครอบครัวร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนและพัฒนาการที่ดีต่อสุขภาพทั้งสองที่ ที่บ้านและที่โรงเรียนและมีโอกาสเสริมสร้างความรู้และทักษะอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4. การปกป้องสิทธิของเด็กทุกคน (Speaking Up for Every Child) การที่เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนและครอบครัวร่วมมือกัน เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเข้าถึงโอกาสในการเรียนรู้ที่จะสนับสนุนความสำเร็จของพวกเขา 5. การแบ่งปันพลัง (Sharing Power) การที่เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนและครอบครัว เป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกันในการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและครอบครัวและร่วมกันสร้างนโยบายแนวปฏิบัติและโครงการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน (National Parent Teacher Association [NPTA], 2008)

การศึกษามีส่วนร่วมของผู้ปกครองในช่วง 25 ปีที่ผ่านมาได้วางรากฐานที่มั่นคงในค่านิยมใหม่ ๆ สร้างขึ้นเพื่อเพิ่มความเข้าใจในโครงการและแนวปฏิบัติของความเป็นหุ้นส่วนโรงเรียนครอบครัวและชุมชนงานในช่วงแรกทำให้เกิดทฤษฎีที่เป็นประโยชน์ในกรอบของความร่วมมือ 6 ประเภท ที่เป็นแนวทางในการวิจัยนโยบายและการปฏิบัติ จนถึงปัจจุบันได้ระบุและสำรวจหลายแง่มุมของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองครูผู้บริหารและนักเรียน นักวิจัยได้เริ่มตรวจสอบผ่านและระบุส่วนประกอบและผลกระทบของโครงการความร่วมมือในโรงเรียน (Epstein and Sheldon, 2006)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนและศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ประชากร คือ โรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้ให้ข้อมูล 4 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร จำนวน 5 คน ครูผู้สอนจำนวน 95 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน และคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง 12 คน รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 127 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิด

ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 45 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด 3 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนและความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย และข้อคำถามในการสอบถามให้ชัดเจนตามผังโครงสร้างเครื่องมือวิจัย โดยกำหนดแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และออกแบบและสร้างแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม กำหนดความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence: IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าผ่านเกณฑ์ IOC 0.91 โดยข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 57 ข้อ ผ่านเกณฑ์ และมี 1 ไม่ผ่านเกณฑ์ ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมก่อนจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในรูปแบบ ออนไลน์โดยใช้ Google form ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งลิงค์ของแบบสอบถามไปให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน ผ่านทาง Line group หลังจาก 10 วัน ได้จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามออนไลน์รวมทั้งสิ้น 127 คน คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความต้องการจำเป็นโดยเรียงค่าดัชนีจากมากไปหาน้อย ใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI modified)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (พัฒนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 127 คน จำแนกตามการบริหารโรงเรียน 3 ด้าน ประกอบด้วย การวางแผน การนำแผนสู่การปฏิบัติและการประเมินผล

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพ/ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
1	ผู้ตอบแบบสอบถาม		
	1) ผู้บริหาร	5	3.9
	2) ครู	95	74.8
	3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	15	11.8
	4) คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง	12	9.5
	รวม	127	100
2	เพศ		
	1) ชาย	30	23.6
	2) หญิง	97	76.4
	รวม	127	100

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพ/ข้อมูลทั่วไป	ความถี่	ร้อยละ
3	อายุ		
	1) น้อยกว่า 30 ปี	17	13.3
	2) 30- 39 ปี	34	26.7
	3) 40-49 ปี	41	32.2
	4) 50 ปีขึ้นไป	35	27.8
	รวม	127	100
4	ระดับการศึกษา		
	1) ต่ำกว่าปริญญาตรี	11	8.6
	2) ปริญญาตรี	74	58.2
	3) สูงกว่าปริญญาตรี	42	33.2
	รวม	127	100
5	ประสบการณ์การทำงาน (ข้อ 5 ตอบเฉพาะผู้บริหารและครู)		
	1) น้อยกว่า 5 ปี	18	18.0
	2) 5 – 10 ปี	25	25.0
	3) 11 –15 ปี	21	21.0
	4) มากกว่า 15 ปี	36	36.0
	รวม	100	100
6	ประกอบอาชีพ (ข้อ 6-9 ตอบเฉพาะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 คนและคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง จำนวน 12 คน)		
	1) รับราชการ	5	18.5
	2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4	14.8
	3) พนักงานบริษัทเอกชน	6	22.2
	4) ธุรกิจส่วนตัว	12	44.5
	รวม	27	100
7	รายได้เฉลี่ยของครอบครัว		
	1) ต่ำกว่า 5,000 บาท	3	11.1
	2) 10,000-20,000 บาท	5	18.5
	3) 20,001-30,000 บาท	9	33.3
	4) 30,001-40,000 บาท	8	29.6
	5) มากกว่า 40,000 บาทขึ้นไป	2	7.5
	รวม	27	100
8	ความสัมพันธ์กับนักเรียน		
	1) บิดา-มารดา	26	96.2
	2) อื่น ๆ	1	3.8
	รวม	27	100
9	จำนวนนักเรียนในปกครองที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนแห่งนี้		
	1) 1 คน	12	44.4
	2) 2 คน	10	37.0
	3) 3 คน	1	3.7
	4) มากกว่า 3 คน	4	14.9
	รวม	27	100

จากตารางที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 77.2 และเพศชาย 30 คิดเป็นร้อยละ 22.8 โดยมีช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 อายุ 30-39 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 อายุ 40-49 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.2 อายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 58.2 รองลงมา ได้แก่ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 ประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารและครูที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 36 รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 25 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมา คือ พนักงานบริษัทบริษัทเอกชน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 22.2 มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวสูงสุด 20,001-30,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา คือ รายได้เฉลี่ย 30,001-40,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 มีความสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นบิดา-มารดา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 96.2 และอื่น ๆ ความสัมพันธ์กับนักเรียนเป็นน้ำจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8 มีจำนวนนักเรียนในปกครองที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนแห่งนี้ 1 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมา คือ จำนวนนักเรียน 2 คน

ตารางที่ 2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน จำแนกตามการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI ^{modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. การวางแผน	4.061	0.121	มาก	4.457	0.075	มาก	0.097	3
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	4.053	0.094	มาก	4.485	0.065	มาก	0.107	2
3. การประเมินผล	4.023	0.047	มาก	4.470	0.032	มาก	0.111	1
เฉลี่ยรวม	4.046	0.020	มาก	4.471	0.014	มาก	0.105	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.046$) โดยขอขยายด้านการบริหารโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การวางแผน ($\bar{X} = 4.061$) รองลงมา คือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.053$) และการประเมินผล ($\bar{X} = 4.023$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.471$) โดยขอขยายการบริหารโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำแผนไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.485$) รองลงมา คือ การประเมินผล ($\bar{X} = 4.470$) และการวางแผน ($\bar{X} = 4.457$) ตามลำดับ

การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ขอขยายด้านการบริหารพบว่าลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การประเมินผล (PNI^{modified} = 0.111) การนำแผนสู่การปฏิบัติ (PNI^{modified} = 0.107) และการวางแผน (PNI^{modified} = 0.097) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

		ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน							
การบริหารโรงเรียน	ประเด็น	1. การต้อนรับทุกคนสู่ชุมชนโรงเรียน	2. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	3. การสนับสนุนความสำเร็จของผู้เรียน	4. การปกป้องสิทธิของเด็กทุกคน	5. การแบ่งปันพลัง	6. การทำงานร่วมกับชุมชน	PNI _{Modified}	ลำดับ
1. การวางแผน	D	4.159	4.156	4.131	4.037	3.881	3.907	0.097	3
	I	4.489	4.532	4.500	4.431	4.341	4.383		
	PNI _{Modified}	0.080	0.090	0.089	0.098	0.119	0.122		
	ลำดับ	(6)	(4)	(5)	(3)	(2)	(1)		
2. การนำแผนสู่การปฏิบัติ	D	4.145	4.418	4.032	4.029	3.913	3.952	0.107	2
	I	4.524	4.566	4.461	4.468	4.413	4.423		
	PNI _{Modified}	0.091	0.101	0.106	0.109	0.128	0.119		
	ลำดับ	(6)	(5)	(4)	(3)	(1)	(2)		
3. การประเมินผล	D	4.072	4.068	4.024	3.973	3.968	3.997	0.111	1
	I	4.482	4.495	4.488	4.458	4.405	4.455		
	PNI _{Modified}	0.101	0.105	0.115	0.122	0.110	0.114		
	ลำดับ	(6)	(5)	(2)	(1)	(4)	(3)		
รวม	PNI _{Modified}	0.090	0.099	0.104	0.109	0.119	0.119		
	ลำดับ	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)	(1)		

หมายเหตุ D: Degree of success (สภาพปัจจุบัน), I: Importance (สภาพที่พึงประสงค์) PNI modified: Modified Priority Needs Index (ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น)

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การประเมินผล (PNI_{modified} = 0.111) รองลงมา ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ (PNI_{modified} = 0.107) และการวางแผน (PNI_{modified} = 0.097) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน จำแนกตามความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นของ ขอบข่ายด้านการบริหารโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ การประเมินผล (PNI_{modified} = 0.111) โดยความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การปกป้องสิทธิของเด็กทุกคน (PNI_{modified} = 0.122) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 ได้แก่ การนำแผนสู่การปฏิบัติ (PNI_{modified} = 0.107) โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การแบ่งปันพลัง (PNI_{modified} = 0.128) ความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การวางแผน (PNI_{modified} = 0.097) โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ การทำงานร่วมกับชุมชน (PNI_{modified} = 0.122)

ผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นของความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน ที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ได้แก่ การทำงานร่วมกับชุมชนและการแบ่งปันพลัง (PNImodified = 0.119) รองลงมา ได้แก่ การปกป้องสิทธิของเด็กของเด็กทุกคน (PNImodified = 0.109) การสนับสนุนความสำเร็จของผู้เรียน (PNImodified = 0.104) การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ(PNImodified = 0.099) และการต้อนรับทุกคนสู่ชุมชนโรงเรียน (PNImodified = 0.090) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน

สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนในภาพรวมของสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับมากและสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยด้านการวางแผนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็น การต้อนรับทุกครอบครัวสู่ชุมชนโรงเรียน สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนให้ความสำคัญการวางแผนในการตัดสินใจของผู้บริหารและครูที่จะกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นขั้นเป็นตอน มีระบบในการดำเนินงานที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุผลตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีความเข้าใจที่จะสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับสัญญา เคนาภูมิ (2560) ที่กล่าวว่า การวางแผน เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกทางเลือกที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัตถุประสงค์หรือวิธีการกระทำ การวางแผนจึงเป็นกระบวนการในการกำหนดวิธีการว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการเตรียมสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกในการต้อนรับทุกคนสู่ชุมชนโรงเรียน สอดคล้องกับ แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2545) เนื่องด้วยโรงเรียนมีการวางแผนในการต้อนรับทุกครอบครัวสู่ชุมชนโรงเรียนมีการประชุมผู้ปกครองประจำปี ประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังมีการเชิญผู้ปกครองมาพบเมื่อนักเรียนมีปัญหาและการสร้างความเข้าใจที่ตรงระหว่างผู้ปกครองและครูเพื่อช่วยแก้ปัญหาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นิชา เทียมสุวรรณ (2558) ที่กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองและโรงเรียนในการเสริมสร้างคุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนประถมศึกษา ได้แก่ 1) การจัดตั้งทีมงานและเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการสร้างความเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาผู้เรียน 2) การประชุมร่วมกันของทีมปฏิบัติการเพื่อสร้างความเข้าใจและระดมความคิด 3) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสม 4) การพัฒนาแผนดำเนินงาน 5) การนำแผนดำเนินการไปปฏิบัติ 6) การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครอง 7) การเข้าร่วมงานกิจกรรมโรงเรียน และการร่วมกิจกรรมชุมชน 8) การประเมินผลการปฏิบัติ และ 9) การปรับปรุงพัฒนาแผนดำเนินงาน

ในส่วนของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยขอขยายการบริหารโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การนำแผนสู่การปฏิบัติ เนื่องจากโรงเรียนให้ความสำคัญกับการนำแผนสู่การปฏิบัติทำความเข้าใจ ทบทวน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจการดำเนินงานโดยมีโครงการของโรงเรียน เช่น โครงการประชุมสัมมนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โครงการสัมมนาประธานกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อพัฒนาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โครงการประชุมผู้ปกครองในทุกภาคการศึกษา โครงการเยี่ยมบ้าน สอดคล้องกับ สกนธ์ ชุมทัพ (2554) ที่กล่าวว่า การนำนโยบายสู่การปฏิบัติไว้ว่า เป็นกระบวนการแนวทางหรือวิธีการบริหารจัดการ และการประสานงานในการขับเคลื่อนให้หน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบายของหน่วยงานนั้น โดยขอขยายความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งสะท้อนปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง รวมถึงช่องทางในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ปัจจุบันโรงเรียนมีช่องทางการสื่อสารกับผู้ปกครองหลายช่องทาง เช่น โทรศัพท์ วารสาร จดหมายข่าว เว็บไซต์ของโรงเรียน เฟซบุ๊ก (Facebook) ในทุกระดับชั้น และช่องทาง LINE group ของครูประจำชั้นทุกห้องเรียน ซึ่งทางโรงเรียนอำนวยความสะดวกในช่องทางการสื่อสารทุกรูปแบบ เพื่อรองรับการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง นอกจากนี้ยังพบปัญหาการเข้าถึงช่องทางการสื่อสารในรูปแบบสื่อสังคมออนไลน์ของผู้ปกครอง โรงเรียนจึงจัดเจ้าหน้าที่และครูเวรในการรับโทรศัพท์และการมาติดต่อที่โรงเรียนโดยตรง ทำให้เกิดการอำนวยความสะดวกในติดต่อสื่อสารในทุกช่องทางอำนวยความสะดวกผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับ Epstein (2002) การมีส่วนร่วม 6 ประเภทของ “Epstein's six types model of parent involvement” ในเรื่อง การติดต่อสื่อสาร (communicating) การออกแบบการติดต่อสื่อสารระหว่างครอบครัวและโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพโดยสื่อสารกันถึงโปรแกรมที่โรงเรียนจัดขึ้นและพัฒนาการของนักเรียน ตัวอย่างการปฏิบัติ เช่น การประชุม การจัดทำแฟ้มสะสมงานนักเรียนประจำสัปดาห์หรือประจำเดือนส่งให้ทางครอบครัวแสดงความคิดเห็น ผู้ปกครองและนักเรียนรับรายงานพร้อมกำหนดการของโรงเรียนการแจ้งเตือนที่มีประโยชน์ อีเมล การโทรศัพท์และการสื่อสารอื่น ๆ

2. ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนสายไหม (ทัศนารมย์อนุสรณ์) ตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน โดยขอบข่ายด้านการบริหารโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นลำดับสูงสุด คือ การประเมินผล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการประเมินผลของการปฏิบัติงานด้านความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ยังไม่มีการดำเนินการเรื่องนี้อย่างชัดเจนและการนำเสนอผลการประเมินให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ สอดคล้องกับ Pearce and Robinson (2009) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการคอยตรวจสอบปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนโดยตรง และหาทางปรับปรุงให้ดีขึ้นเท่าที่จำเป็น โดยแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวและโรงเรียนที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การปกป้องสิทธิของเด็กทุกคน (Speaking Up for Every Child) ทำให้ทราบว่าโรงเรียนและผู้ปกครองเห็นความสำคัญของเรื่องนี้ โดยโรงเรียนและครอบครัวร่วมมือกัน การสร้างความเข้าใจระบบการทำงานของโรงเรียน และร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอุปสรรควางแผนอนาคตของนักเรียน ร่วมมือกันเพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเข้าถึงโอกาสในการเรียนรู้ที่จะสนับสนุนความสำเร็จเป็นเรื่องสำคัญและมีความต้องการจำเป็นอย่างเร่งด่วน สอดคล้องกับ Pelco, Jacobson & Ries (2000) กล่าวว่า การเข้าร่วมกิจกรรมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวและโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องสนับสนุนและเข้าไปร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ โดยกิจกรรมที่เห็นว่าคุณค่ามากที่สุด คือ การให้คำปรึกษาครอบครัวในวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมพฤติกรรมและการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวคิดอย่างมีนัยสำคัญคือ ประสบการณ์ในการทำงานและเพศ ไม่มีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการให้ความสำคัญและการปฏิบัติกิจกรรม

โดยความต้องการจำเป็นความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การแบ่งปันพลัง (Sharing Power) และการทำงานร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community) สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญตรงกันถึงความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งการแบ่งปันพลังเป็นการที่โรงเรียนและครอบครัวร่วมกันกำหนดนโยบาย โครงการ และแนวทางปฏิบัติที่ช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน โดยโรงเรียนมีการจัดดำเนินการจัดโครงการด้านวิชาการเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนและโครงการพัฒนาและส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน(แนะแนว) โดยเป็นความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง สอดคล้องกับ แสงทอง ภูศรี (2545) ที่กล่าวว่า แนวคิดด้านความเป็นหุ้นส่วนของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง มีเป้าหมายคือการส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขด้านการเรียนและพฤติกรรมของนักเรียน หลักการทำงานคือการปรับคุณลักษณะภายในตนที่ส่งเสริมความร่วมมือ และวิธีการทำงานคือการปรับความคิดของผู้ปกครองและครู ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวคิดด้านความเป็นหุ้นส่วนมี 3 ปัจจัย ได้แก่ เจตคติต่อความเป็น

หุ้นส่วน การกำหนดนโยบาย และการให้ความสนับสนุน สามารถแบ่งกระบวนการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนได้ 2 ระดับ คือ ระดับการบริหารงาน และระดับการปฏิบัติงาน และปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนมากที่สุดคือ การให้ความสนับสนุน และสอดคล้องกับ Willemse, Thompson, Vanderlinde and Mutton (2018) ได้ศึกษาเรื่อง ความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวและโรงเรียน: ความท้าทายสำหรับการศึกษาของครู ได้กล่าวถึงผลดีที่เกิดจากความเป็นหุ้นส่วนกันระหว่างครอบครัวและโรงเรียนในการส่งเสริมให้เกิดผลสำเร็จทางด้านวิชาการของนักเรียนและทำให้นักเรียนมีพัฒนาการทางสังคมที่ดีขึ้นในทุกระดับชั้นของการศึกษา

นอกจากนี้ในส่วนของการทำงานร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community) ขอบข่ายความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน การที่โรงเรียนและครอบครัวทำงานร่วมกับสมาชิกในชุมชนเพื่อขยายโอกาสในการเรียนรู้ ร่วมมือกับชุมชนสนับสนุนความสำเร็จ สนับสนุนทรัพยากรจากพันธมิตรในชุมชน โดยโรงเรียนมีโครงการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษาและกิจกรรมสืบสานภูมิปัญญาไทย ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะกลุ่มซึ่งโรงเรียนยังไม่มีแบบแผนที่ชัดเจนกับการทำงานร่วมกับชุมชนและยังไม่มีบริการชุมชนที่ชัดเจน ชุมชนสายใหม่เป็นชุมชนดั้งเดิมมีความพร้อมและศักยภาพในการช่วยเหลือโรงเรียน สอดคล้องกับ Weiss, Lopez and Rosenberg (2010) ได้ทำการวิจัยถึงความยึดมั่นผูกพันระหว่าง ครอบครัว โรงเรียนและชุมชนในงานวิจัยของ Harvard Family Research Project โดยกล่าวถึง กลยุทธ์ในรูปแบบความยึดมั่นผูกพันระหว่างครอบครัว โรงเรียนและชุมชนซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสามารถสร้างความพร้อมในการพัฒนาทางอาชีพให้แก่ผู้เรียนได้ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของ ผู้เรียนจะมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับความยึดมั่นผูกพันระหว่างครอบครัว โรงเรียนและชุมชนนั่นเอง ซึ่งครอบครัวหรือผู้ปกครองในด้านความเป็นหุ้นส่วนมากขึ้น โดยการพัฒนาในด้านระบบและการให้ความสนับสนุน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. เนื่องจากขอบข่ายด้านการบริหารโรงเรียน ด้านการประเมินผลมีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารและครูควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลโดยใช้กระบวนการ PIE เพื่อทราบผลการนำแผนสู่การปฏิบัติและใช้ประโยชน์จากการวางแผน เพื่อนำไปพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน

1.2. เนื่องจากความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การแบ่งปันพลัง (Sharing Power) และการทำงานร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community) ดังนั้น โรงเรียนควรนำผลการวิจัยมาพัฒนาและสนับสนุนความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวและโรงเรียนโดยนำการแบ่งปันพลัง (Sharing Power) และการทำงานร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community) มาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาโรงเรียนโดยนำความร่วมมือทุกฝ่ายเพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับโรงเรียนส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในปัจจุบันและในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรนำผลลำดับความต้องการจำเป็นไปใช้เป็นฐานในการวิจัยและพัฒนาแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน โดยศึกษาในกลุ่มประชากรโรงเรียนขนาดใหญ่ขึ้น เพื่อที่จะสามารถอ้างอิงผลการวิจัยและนำแนวทางไปปรับใช้ในโรงเรียนได้อย่างหลากหลายบริบทมากขึ้น

2.2. ควรพัฒนาเครื่องมือวิจัยสำหรับวัดระดับความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างครอบครัวกับโรงเรียน เชิงลึกใน 6 ด้าน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้รับข้อมูลเชิงลึกจากมุมมองของผู้ปกครองและชุมชนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกวรรณ สุภาราญ. (2563). ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น. สืบค้นจาก <https://www.educathai.com/knowledge/articles/191>
- ณิชา เทียมสุวรรณ. (2558). การศึกษากระบวนการพัฒนาความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองและโรงเรียนในการเสริมสร้างคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*. 16,1 (มกราคม-มิถุนายน). สืบค้นจาก <http://ejournals.swu.ac.th/index.php/jedu/article/view/6672/0>
- พร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2554). *ครอบครัวและโรงเรียน หุ้นส่วนคุณภาพของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: แสงดาวแปลนพริ้นติ้ง.
- โรงเรียนสายไหม (ทศนารมย์อนุสรณ์). (2562). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report: SAR) ประจำปีการศึกษา 2562*. กรุงเทพมหานคร.
- สกนธ์ ชุมทัพ. (2554). *การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ: เรียนฟรี 15 ปีอย่างมีคุณภาพ กระทรวงศึกษาธิการ เอกสารขอรับการประเมิน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2560). การประเมินผลนโยบายสาธารณะ: หลักการ รูปแบบ และวิธีการ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 11(1).
- สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2545). *แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การบริหารงบประมาณ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2554). *เด็กไทยกับการพัฒนารากฐานของประเทศไทยที่มั่นคง*. สืบค้นจาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/22731-เด็กไทยกับการพัฒนารากฐานของประเทศไทยที่มั่นคง.html>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2562). *กรณีศึกษาการทำงานร่วมกับครอบครัว ในต่างประเทศสก็อตแลนด์, สหรัฐอเมริกา, สหราชอาณาจักร, สิงคโปร์ Family Engagement*. สืบค้นจาก <https://www.lifeeducation.in.th/>
- กระทรวงศึกษาธิการ (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา)*. กรุงเทพฯ.
- แสงทอง ภูศรี. (2545). *แนวคิดและการปฏิบัติด้านความเป็นหุ้นส่วนระหว่างครอบครัวและโรงเรียนในการจัดการศึกษา: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- อามรุณ จันทวานิช. (2547). *แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

ภาษาอังกฤษ

- Epstein, J. (2002). *Six types of involvement: keys to successful partnerships*. National Network of Partnership Schools, John Hopkins University, Baltimore. Retrieved from http://www.csos.jhu.edu/P2000/nnps_model/school/sixtypes.htm
- Epstein, J. & Sheldon, S. (2006). *Moving forward: Ideas for research on school, family, and community partnerships*. In C. Conrad & R. Serlin (Eds.), *Handbook for research in education: Engaging ideas and enriching inquiry*. Retrieved March 9, 2020, from <https://methods.sagepub.com/base/download/BookChapter/the-sage-handbook-for-research-in-education/n7.xml>

- National Parent Teacher Association [NPTA] (2008). **PTA National Standards for Family – School Partnerships Assessment Guide**. Retrieved from <https://www.pta.org/home/About-National-Parent-Teacher-Association>
- Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russell, J. D. (2000). **Educational Technology for Teaching and Learning**. (2nd ed.). NJ: Merrill/Prentice-Hall.
- Pearce, J. A., & Robinson, R. B. (2009). **Strategic management: Formulation, implementation and control** (11th ed.). New York: McGraw-Hall.
- Pelco, Jacobson & Ries. (2000). Perspectives and Practices in Family-School Partnerships: A National Survey of School Psychologists. **School Psychology Review**, 29(2), 235-250. doi:10.1080/02796015.2000.12086012 .
- Weiss, Lopez and Rosenberg. (2010) **Beyond Random Acts: Family, School, and Community Engagement as an Integral Part of Education Reform**. National Policy Forum for Family, School, & Community Engagement. (2010) (17). Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=ED517978>
- Willemse, Thompson, Vanderlinde and Mutton. (2018) Family-school partnerships: a challenge for teacher education. **Journal of Education for Teaching International research and pedagogy**, 44(3). Doi:10.1080/02607476.2018.146554